

TILINPÄÄTÖS 2023

Valtuustoryhmän puheenvuoro

Hyvät valtuutetut

Viime vuonna Jämsästä syntyi uusi kunta ilman sosiaali- ja terveyspalveluja. 2023. Raskaimmat ja kalleimmat palvelut kyllä saatiin luovutetuksi hyvinvointialueelle, mutta hinta siitä oli suuri. Siirtolaskelmat tarkoittivat Jämsälle miljoonaluokan menetyksiä kaiken muun myllerryksen lisänä. Tehtiin iso ja kipeä säästöohjelma, mutta lopulta talous oli miljoonan verran plussalla.

Silti kaupungin kehityksen suunta on huono, epätoivottu.

Vasemmiston näkemyksen mukaan ennen muuta on voitava kääntää kasvuun asukasmäärä. Meillä ei kohta riitä veronmaksajia mutta ei myöskään työvoimaa täällä oleville tai tänne tuloa suunnitteleville yrittäjille.

Patrian myötä Jämsä kerran jo havitteli komposiittialan osaamiskeskustakin, mutta se kaatui alan yrittäjien epäuskoon siitä, että paikkakunnalla olisi saatavana työvoimaa.

Näin jälkikäteen voi viisastella, miksi asukasmäärän katoon Jämsä havahtui vuosia, vuosia liian myöhään..

Muuttotappiota ja asukaskatoa on jatkunut 1990-luvun alusta lähtien jyrkästi ja pitkästi niin, että voimme sanoa ulkoistaneemme kohtuukokoisen kunnan verran asukkaita muualle. Ehkä vaikutuksia ei yksinkertaisesti ole ymmärretty - vai senkö vuoksi aika suunnittele mattomasti käynnistettiin perätysten kolme kuntaliitosta? Asukasmäärää niillä ei korjattu kestävästi.

Mutta ensi vuoden alusta palvelumuutokset sen kun vain jatkuvat. Kunnat ovat saamassa uuden valtiosuustehtävän eli TE-palvelut.

Nähtäväksi jää, miten tässä uudistuksessa vastuiden ja rahojen jako onnistuu. TE-uudistuksessa valtiosuuslaskelmat perustuvat huom! työkäisten määrään, työttömyyden ja vieraiskielisyyden mukaan. Ovatko nämä perusteet meidän vahvuuksiamme?

Joka tapauksessa toivotan onnea lautakunnalle, joka jatkossa päättää työvoimapalveluista. Tukiviidakko ainakin on entistä monipolvisempi, kuntien vastuut laajenevat nykyisestä työmarkkinatuesta ansio- ja peruspäivärahaan, ja järjestöt todennäköisesti menettävät suosituksen palkkatukityöllistämisen mahdollisuuden. Työllisyyspoliittisia avustuksia Orpon-Purran hallitus leikkaa reippaasti ja heikentää myös yrittäjien palkkatukea. Näin arvioi Työttömien Keskusjärjestö.

- Valveilla ja valppaana pitää siis tässäkin uudistuksessa olla.

Vasemmistoryhmän mielestä varsinkin nuorista on huolehdittava niin, ettei kukaan heistä jäisi työmarkkinoiden ja yhteiskunnan ulkopuolelle. Tähän tavallaan liittyy myös ammattikouluratkaisukin.

Olisi yksinkertaisinta Gradian johdon kanssa sopia oppilaitoksen ja kaupungin väliset epäluottamusta aiheuttavat asiat, jolloin nuoret ammattiopiskelijat saisivat jatkaa tutuissa puitteissa opiskeluaan. Muutoksia satelee ulkopuolelta vastakin ihan riittävästi, niitä ei tarvitse itse aikaansaada. Koulutus on yksi kunnan vahva vetovoimatekijä ja sen merkitys vain kasvaa.

Kaikki varmaan olemme sitä mieltä, että haluamme elinvoimaisen Jämsän, jossa asukkaat viihtyvät ja houkuttavat uusia tulijoita, asukkaaksi, yrittäjiksi.

Esim. Patrian luvassa oleviin töihin muualta tulevat työntekijät ovat oikeastaan Jämsän vetovoiman testaajia: onko Jämsä tarpeeksi vetovoimainen myös asuinkunnaksi?

Mielestämme hyvä, avoin ilmapiiri, johdonmukainen päätöksenteko, luottamus ja sitoutuminen ovat menestyvän kunnan ominaisuuksia.

Aluetutkija Timo Aro uskoo, että maahanmuutto ja vieraskielisten muuttajien houkuttelu on yhä useamman kunnan ainoa väestökehityksen positiivinen osaratkaisu. Vuoden 2014 jälkeen koko Suomen väestönkasvu on perustunut vain ja ainoastaan maahanmuuttoon. Vuoden 2015 turvapaikkaaprosessin mahdollisuuksia Jämsässä emme osanneet hyödyntää, silti Jämsä on jo monelle vieraskieliselle kotikunta. Näinä aikoina olemme saaneet asukaslisää ukrainalaisista, kiitos heille, mutta jo ennen heitä Jämsässä asui tilastojen mukaan nelisen sataa vieraskielistä ihmistä hyvinkin monesta eri kulttuurista. Pieneksi kunnaksi olemme siis aika monikulttuurisia. Ikään kuin huomaamattamme.

Talouden tasapainotuspaketti osoitti, että meillä on paljon parannettavaa vuoropuhelussa niin päättäjien kesken kuin päättäjien ja valmistelevien viranhaltijoiden välillä. Kuumana käynyt pikkukoulukeskustelu paljasti valtuuston kahtiajaon. Vaikka valtuusto jo kerran totesi ettei kouluja suljeta, ja rahat toimintaan palautettiin talousarvioon, sivistyslautakunta on avannut solmun uudelleen. Voimme kuvitella Koskenpään ja Länkipohjan kylien tunnelmat sekä pettymyksen meidän päätöksentekoomme. Ei hyvältä tunnu.

Sote palvelujen sijaitipaikat muuttuvat toivon mukaan palvelut ovat silti saatavissa.. Suurimpana mullistuksena on sairaalarakennuksesta luopuminen ja sen korvaaminen monipuolisella, miljoonia euroja vaativalla sosiaali- ja terveysasemalla. Maan hallituksen päätöksellä Jämsän sairaala menettää tärkeän ympärivuorokautisen päivystyksen. Sillä on isot vaikutukset.

Vielä lopuksi, Hyvä Hanna Helaste, vasemmiston valtuustoryhmä pahoittelee, että tiemme näin pian eroavat. Kiitos tehdystä työstä, isot rysähdykset, Kaipola ovien sulkeutuminen ja pandemia hoidettiin

johdollasi mallikkaasti ja Himoksessa kehitys jatkuu. Hienoa, että koti kuitenkin pysyy Jämsässä. Menestystä uuteen elämänvaiheeseen.

Arja P